

คำวินิจฉัย (พิตวา) จุฬาราชมนตรี ที่ 11/2557

เรื่อง ผู้ถือศีลอดที่มีอาการหมดสติ

คำถาม : ผู้ถือศีลอดที่มีอาการหมดสติ (Unconsciousness) และผู้ถือศีลอดที่ได้รับยาสลบ (General Anaesthesia) ระหว่างการถือศีลอดทำให้เสียการถือศีลอดหรือไม่ ?

คำวินิจฉัย

: الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وعلى آله وصحابه أجمعين ... وبعد

ในกรณีที่บุคคลมีเจตนาถือศีลอดนับจากเวลากลางคืน แล้วต่อมาเกิดอาการหมดสติกับผู้นั้น ตลอดช่วงเวลากลางวัน ย่อมถือว่าการถือศีลอดของผู้นั้นใช้ไม่ได้ ตามมัซฮับอัช-ชาฟีอีย์

ส่วนในกรณีที่บุคคลมีเจตนาถือศีลอดนับจากเวลากลางคืน แล้วต่อมาเกิดอาการหมดสติกับผู้นั้นในช่วงเวลาหนึ่งของกลางวัน กรณีนี้ในมัซฮับอัช-ชาฟีอีย์ มี 2 แนวทาง กล่าวคือ

1) หากบุคคลนั้นฟื้นหรือรู้สึกตัวในช่วงเวลาหนึ่งของเวลากลางวัน ถือว่าการถือศีลอดของผู้นั้นใช้ได้ แต่ถ้าไม่ฟื้นหรือไม่รู้สึกตัวในช่วงเวลาหนึ่งของเวลากลางวัน ก็ถือว่าการถือศีลอดของผู้นั้นใช้ไม่ได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าช่วงเวลาหนึ่งของเวลากลางวันจะเป็นช่วงต้นของวันหรือไม่ก็ตาม ดังกล่าวนี้ คือคำตอบของอิมาม อัช-ชาฟีอีย์ ในเรื่องอัศ-ศิยาม ในหนังสือมุคตะศ็อรของอิมามอัล-มุชะนีญ์ และนักวิชาการส่วนหนึ่งที่กล่าวถึงแนวทางนี้ คือ อัล-บะฆะเววีญ์ และอัด-ดารีมีญ์ เล่าจากอิบนุ อบี สุรอยเราะฮ์⁽¹⁾

2) หากบุคคลนั้นฟื้นหรือรู้สึกตัวในช่วงเวลาต้นของวัน ก็ถือว่าการถือศีลอดของผู้นั้นใช้ได้ แต่ถ้าหากฟื้นหรือรู้สึกตัวในช่วงเวลาอื่น ก็ถือว่าใช้ไม่ได้ แนวทางนี้ได้อธิบายความในคำตอบของอิมามอัช-ชาฟีอีย์ ที่ว่า “ส่วนหนึ่งของเวลากลางวัน” นั้น หมายถึงช่วงต้นของวัน

(1) อัล-มััจญ์มูอ์ ชัรฮุลมุฮัซซับ; อัน-นะวะวารีญ์ : 6/384

พิจารณาแล้ว จึงวินิจฉัยว่า หากบุคคลมีเจตนาถือศีลอดนับจากเวลากลางคืนของวันที่ถือศีลอด ต่อมาผู้นั้นก็มีอาการหมดสติหรือได้รับยาสลบในขั้นตอนการรักษาทางการแพทย์และยังคงสลบอยู่ภายใต้ฤทธิ์ของยาตลอดทั้งวัน โดยไม่ฟื้นหรือรู้สึกตัวในช่วงเวลาหนึ่งเวลาใดก็ตาม จากเวลากลางวันจนกระทั่งดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้า การถือศีลอดของผู้นั้นก็ใช้ไม่ได้ แต่ถ้าหากผู้นั้นฟื้นหรือรู้สึกตัวในช่วงเวลาหนึ่งเวลาใดของเวลากลางวัน การถือศีลอดของผู้นั้นก็ใช้ได้ ทั้งนี้ ควรพิจารณาถึงสภาพของการเจ็บป่วยเป็นองค์ประกอบสำคัญ ในกรณีของการใช้ยาสลบกับผู้ป่วย หากเป็นกรณีฉุกเฉินหรือมีอาการเจ็บป่วยที่รุนแรงหรืออาจต้องได้รับสารน้ำ เช่น น้ำเกลือ ก็ถือเป็นผู้ป่วยที่ได้รับการอนุโลมให้ไม่ต้องถือศีลอดอยู่แล้ว

والله اعلم بالصواب

อาซิส พิทักษ์कुมพล

จุฬาราชมนตรี

